

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/318/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5810200388
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5810200388.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa Ing. M. S., nar. X.XX.XXXX, bytom X. XX/X, právne zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Škerda, s.r.o., so sídlom Dolný Kubín, Radlinské 1727/49, proti odporcovi MAC TV s.r.o., so sídlom Bratislava, Brečtanova 1, IČO: 00 618 322, právne zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária Bugala - Ďurček, s.r.o., so sídlom Bratislava, Drotárska cesta 102, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy 7000 eur, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 7C/16/2010-342 zo dňa 5. februára 2014 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol (v celom rozsahu) návrh navrhovateľa na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy 7.000 eur. Vychádzal z toho, že odporca (ako držiteľ licencie na televízne vysielanie programovej služby „JOJ“) odvysielal navrhovateľom namietané spravodajské šoty v dňoch 29.1.2007 a 2.2.2007. Nestotožnil sa s argumentáciou odporcu, že predložené záznamy na DVD nosiči nemusia byť autentické. V tejto otázke okresný súd zdôraznil, že navrhovateľ už v návrhu na začatie konania uviedol doslovný prepis predmetných spravodajských šotov, čo odporca nerozporoval. Následne ani samotné neskoršie predloženie DVD nosiča nespochybňuje fakt, že jednotlivé tvrdenia o osobe navrhovateľa v spravodajských šotoch skutočne odzneli.

Okresný súd konštatoval, že označením „riaditeľ hraničnej polície v Novoti na Orave“ bol navrhovateľ jednoznačne identifikovaný. Vo vzťahu k prvému spravodajskému šotu poukázal na použitie polemických pojmov „pravdepodobne“ a „zrejme“, ktoré nie sú spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv navrhovateľa. Zároveň informácie o tom, že „v rukách polície skončil riaditeľ tamojšej hraničnej polície“ a že „za krádež mu hrozí niekoľkoročné väzenie a prepustenie z radov polície“ možno považovať za pravdivé, vzhľadom na (v tom čase) prebiehajúce trestné stíhanie voči navrhovateľovi pre prečin krádeže. V druhom spravodajskom šote bolo zverejnené vyhlásenie hovorkyne Policajného zboru SR o tom, že navrhovateľ čelí práve takémuto obvineniu. Okresný súd preto uzavrel, že neodznelo tvrdenie o (právoplatnom) odsúdení navrhovateľa, a teda nebola porušená ani prezumpcia neviny. Doplnil, že v zmysle ustálenej judikatúry nie je možné klásť v otázkach úplnej presnosti informácie na novinára nesplniteľné nároky.

Okresný súd uviedol, že odporca ako vysielateľ televíznej programovej služby je nositeľom práva slobody prejavu, pričom masmédiám je poskytovaná zvýšená ochrana tohto základného práva, a zároveň informácia o trestnom stíhaní osoby, ktorá je príslušníkom polície, sledovala legítimný cieľ. Navyše, odporca umožnil navrhovateľovi - minimálne v prípade druhého spravodajského šotu z 2.2.2007 - sa vyjadriť, ktorú možnosť „obhájiť“ sa navrhovateľ nevyužil. Následne dospel k záveru, že odvysielaním spravodajských šotov odporcom nedošlo k neprimeranému zásahu do osobnostných práv navrhovateľa. Okresný súd považoval za nadbytočné dokazovanie výsluchom vtedajšieho štatutárneho zástupcu odporcu, osobitne ak k okolnostiam systému práce a tvorby spravodajských šotov bol vypočutý riaditeľ

úseku spravodajstva a publicistiky - V. H.. Za nadbytočné označil tiež zisťovanie, či menovaný a D. K. (ktorá pripravovala druhý spravodajský šot) boli členmi Slovenského syndikátu novinárov.

O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že v spore úspešnému odporcovi priznal v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. ich náhradu v sume 5.651,51 eur, ktorú výšku konkrétne zdôvodnil, vrátane čiastočného neakceptovania odporcom uplatňovaného rozsahu náhrady trov.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ, ktorý sa alternatívne domáhal jeho zmeny tak, že návrhu bude vyhovené, alebo jeho zrušenia a vrátenia vecí na ďalšie konanie. Prioritne namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, keď nie je z jeho odôvodnenia zrejmé, ako súd dospel k záveru, že nedošlo k zásahu do osobnostných práv navrhovateľa; predovšetkým sa okresný súd vôbec nevyporiadal s preukázanými nepriaznivými dopadmi odvysielaných spravodajských šotov na osobu navrhovateľa.

Odvolateľ nesusúhlasil ani so záverom, že namietané výroky (najmä v prvom príspevku) boli polemické a ako také nespôsobilé zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti. S odkazom na právnu prax uviedol, že len samotné použitie slova „údajne“ pred poskytnutím informácie nie je v tomto smere postačujúce. Dôležité je, aby nositeľ základného práva na slobodu prejavu disponoval dostatkom indícií na to, aby mohol veriť v pravdivosť svojich tvrdení. Navrhovateľ zdôraznil, že pred odvysielaním prvého spravodajského šotu dňa 29.1.2007 mu nebola daná žiadna možnosť na vyjadrenie.

Osobitne poukazoval na skutok kladený mu za vinu v rámci jeho trestného stíhania, z ktorého nevyplýva, že by bol navrhovateľ organizátorom obchodu s kradnutým drevom a na takomto obchode by mal zarobiť obrovské peniaze. Taktiež na rešpektovanie prezumpcie neviny nestačí, že v konkrétnom príspevku neodzní, že dotknutá osoba nebola právoplatne odsúdená. Jednotlivé informácie musia byť podané so všetkou úváživosťou a opatrnosťou a najdôležitejšie je, aby celkové vyznenie určitej správy zodpovedalo pravde. Uvedené - podľa odvolateľa - rozhodne neplatí o predmetných spravodajských šotoch, pri ktorých nebolo rešpektované vzájomné vyváženie ústavných práv na slobodu prejavu a na ochranu osobnosti. Doplnil, že pri informáciách poskytovaných televíznym vysielaním je nutné zohľadniť ich širokú publicitu.

Odporca zostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f/, (čiastočne i) h/, ods. 2 O.s.p.

Postup (úvahy, východiská a závery) okresného súdu po ustálení skutočnosti, že spravodajské šoty boli odvysielané v znení tvrdenom navrhovateľom, nebol náležite dôsledný. Z vykonaného dokazovania (a nadväzne ani z konštatovaní okresného súdu v napadnutom rozsudku) nie je možné vymedziť, čo bolo podkladom predovšetkým pre uverejnenie prvého spravodajského príspevku dňa 29.1.2007. Zatiaľ možno len dedukovať, že ním bolo/mohlo byť vznesenie obvinenia (uznesením z 15.1.2007) navrhovateľovi pre prečin krádeže. Ak je uvedený predpoklad opodstatnený, potom nepovšimnutým zostali časové súvislosti, keď z rozhodnutí vydaných v trestnom konaní vyplýva, že ku skutku malo dôjsť v októbri 2006. Vyznenie predmetného (prvého) spravodajského šotu však hovorí (akoby) o aktuálnom zadržaní páchatel'a/navrhovateľa bezprostredne pri trestnom čine.

Predovšetkým ale zodpovedá skutočnosti, že odvysielané informácie o organizovaní obchodu s kradnutým drevom navrhovateľom (navyše i do zahraničia) a zarobení obrovských peňazí na takomto obchode, nemajú žiaden základ v skutku, pre ktorý bol navrhovateľ trestne stíhaný. Nadväzne zverejnenie takýchto informácií len prostredníctvom uvedenia slovami „pravdepodobne“ a „zrejme“ nerobí z nich polemické tvrdenia v pravom slova zmysle.

Opodstatnenou je i námietka odvolateľa o (čiastočnej) nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia. Okresný súd nezaujal žiadne stanovisko k okolnosti, že pred prvým spravodajským šotom nebol navrhovateľovi daný žiaden priestor na vyjadrenie. Rešpektovaním princípu prezumpcie neviny nie je len to (ako vyplýva z dotknutých úvah a záverov okresného súdu), že v spravodajských šotoch neodznelo nijaké tvrdenie, že navrhovateľ bol právoplatne odsúdený za trestný čin. Keďže navrhovateľ odsúdený nebol (čo je nesporné), takéto tvrdenie niežeby bolo v rozpore s prezumpciou neviny, ale bolo by jednoznačne nepravdivým tvrdením.

V danej spojitosti primerane argumentuje navrhovateľ, že dôležitým je celkové vyznenie informácie. To znamená, že ak z takéhoto vyznenia je možné urobiť si úsudok o určitej osobe ako páchatel'ovi činu,

nie je náležitým vyvážením iba vyjadrenie o prebiehajúcom trestnom stíhaní, v ktorom hrozí odsúdenie do určitej výmery trestu odňatia slobody.

Z uvedeného je zrejmé, že záver okresného súdu o nezasiahnutí odovysielaním spravodajských šotov do osobnostných práv navrhovateľa je (minimálne) predčasný a nezohľadňujúci všetky relevantné skutkové a právne súvislosti prejednávaného prípadu. Práve z titulu (čiastočnej) neprimeranej stručnosti prvostupňového rozhodnutia odvolací súd nemohol vec meritórne uzavrieť. Inými slovami, pokiaľ konkrétne východiská a úvahy okresného súdu nie sú vymedzené dostatočne jasne a výslovne, nie je prípustný zákonom predpokladaný (vecný) prieskum ich správnosti súdom vyššej inštancie. Z daného dôvodu nie je v tomto štádiu konania možné ani jednoznačne uviesť, či bude nevyhnutné (i) doplnenie dokazovania (osobitne) v otázke danosti základu nároku.

Len pre úplnosť krajský súd dodáva, že primeranými sú (všeobecné) úvahy okresného súdu o vyššej ochrane poskytovanej médiám ako „strážnemu psovi“ demokracie a o legitímnom záujme spoločnosti/verejnosti na informovaní o trestnej činnosti verejných činiteľov (t.j. aj príslušníkov policajného zboru), zahŕňajúcom už štádium dôvodného podozrenia z takejto činnosti. Rovnako je náležitým konštatovanie o nemožnosti bezpodmienečne trvať na úplnej presnosti skutkových tvrdení médií a o kladení nespĺniteľných nárokov na novinárov.

Uvedené však nemôže viesť k tomu, že objektívny fakt trestného stíhania stačí na akékoľvek parafrázovanie skutku (konkrétneho - časom, miestom, určitou činnosťou vymedzeného - konania, ktorého sa mala podozriava osoba dopustiť) novinárom. Dôležitým - pokiaľ nositeľ práva na slobodu prejavu nedisponuje žiadnym ďalším relevantným zdrojom informácií - je posúdenie zhody podstaty vzneseného obvinenia s informáciou „prerozprávanou“ novinárom.

Úlohou okresného súdu v ďalšom postupe v prejednávaní a rozhodovaní súdnej veci si bude ozrejmiť, či disponuje - pri zohľadnení vyššie uvedených intencií odvolacieho súdu - dostatkom skutkových informácií pre vyslovenie záverov o (ne)zasiahnutí do osobnostných práv navrhovateľa (prioritne) prvým spravodajským šotom. Pokiaľ dospeje ku konštatovaniu o nutnosti doplnenia dokazovania, takéto doplnenie (pri rešpektovaní bremena tvrdenia a dôkazného bremena) vykoná. Bez ohľadu na eventualitu doplnenia, resp. zopakovania dokazovania „nové“ rozhodnutie dostatočne konkrétne odôvodní tak, aby sa komplexne vysporiadal so všetkými relevantnými súvislosťami súdeného prípadu.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.